

ZESPÓŁ SZKÓŁ ENERGETYCZNYCH
im. gen. Wł. Sikorskiego
w Rzeszowie

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W TECHNIKUM NR 8
W ZESPOLE SZKÓŁ ENERGETYCZNYCH
IM. GEN. WŁ. SIKORSKIEGO
W RZESZOWIE

Rok szkolny 2024/2025

Zadania w ramach Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego realizowane są w technikum w Zespole Szkół Energetycznych na podstawie, zatwierdzonego *Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego* na rok szkolny 2021/2022. Program ten został opracowany przez: zespół ds. doradztwa zawodowego, doradcę zawodowego we współpracy z przedstawicielami komisji przedmiotowych, radę pedagogiczną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).

1. Główne cele programu

- aktywizacja zawodowa uczniów,
- pomoc w wyborze drogi rozwoju zawodowego,
- pomoc w wyborze dalszych form kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- kształtowanie postawy proaktywności zawodowej.

Cele szczegółowe programu

- wdrażanie uczniów do samopoznania,
- wdrażanie uczniów do umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów,
- rozwijanie u uczniów umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie,
- przełamywanie barier emocjonalnych u uczniów,
- planowanie przez uczniów ścieżki własnego rozwoju zawodowego,
- poznanie przez uczniów własnych praw, odróżnianie najważniejszych podstaw prawnych dotyczących zatrudnienia,
- zdobycie przez uczniów umiejętności przygotowania i sprawnego pisania listu motywacyjnego, podania, życiorysu zawodowego (CV), kwestionariusza osobowego,
- zdobycie przez uczniów wiedzy z zakresu samozatrudnienia (zakładania własnej działalności gospodarczej),
- kształtowanie wśród uczniów umiejętności pozytywnej autoprezentacji,
- zdobycie przez uczniów umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej,
- przekazanie uczniom zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy,
- podniesienie umiejętności komunikowania się rodziców ze swoimi dziećmi,
- doskonalenie umiejętności wychowawczych wśród rodziców,
- wsparcie i pomoc w pracy wychowawczej nauczycieli.

2. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego określa:

a) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- tematykę działań, z uwzględnieniem treści programowych oraz oddziałów, których dotyczą te działania,
- metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań informacyjnych z rodzicami i konsultacji indywidualnych,
- terminy realizacji działań,
- osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań;

b) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań z uwzględnieniem odpowiednio potrzeb uczniów i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

3. Działania podejmowane w ramach Wewnątrzszkolnego Programu Doradztwa Zawodowego

a) w pracy z uczniami:

- poznawanie różnych zawodów i związanych z nimi specjalizacji,
- poznawanie osobowości,
- określanie preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- pomoc w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej,
- analiza potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- przygotowywanie się do procesów reorientacji, mobilności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych (np. poszukiwanie pierwszej pracy, zakładanie własnej firmy, ograniczenia zdrowotne),
- indywidualna praca z osobami niezdecydowanymi, mającymi problemy osobiste i zdrowotne,
- grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły,
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie edukacji nieformalnej,

- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.

b) w ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- realizacja działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika,
- prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania zawodów, osobowości i kierunków kształcenia oraz rynku pracy,
- kształtowanie właściwych stosunków interpersonalnych w środowisku szkolnym,
- zapoznavanie się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
- włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej m.in.: Urzędów Pracy (UP), Państwowej Inspekcji Pracy (PIP), Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych (PPP), Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i inne.

c) w ramach pracy z rodzicami:

- prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- rozmowy psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (poradnictwo indywidualne),
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz wyższego w miarę potrzeb,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych w regionie,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym (krajowym i unijnym) rynku pracy - strona internetowa szkoły.

4. Wewnątrzszkolny Program Doradztwa Zawodowego realizują:

- Doradca zawodowy w ramach zajęć grupowych (organizacja spotkań z zakresu rynku pracy) i indywidualnych.

- Pedagog szkolny w ramach lekcji pedagoga. Zajęcia dotyczą m.in.: komunikacji społecznej, poznawania siebie, technik uczenia się, autoprezentacji.
- Współpraca doradcy zawodowego z pedagogiem szkolnym i psychologiem w zakresie preferencji zawodowych uczniów.
- Biblioteka szkolna - uczniowie mają możliwość korzystania z zasobów biblioteki, szkolnej.
- Wychowawcy klas, prowadząc zajęcia związane z przygotowaniem młodzieży do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych oraz planowania kariery zawodowej w ramach godzin wychowawczych oraz rozmów indywidualnych, realizując program wychowawczy klasy.
- Nauczyciele - opiekunowie kółek zainteresowań, prowadząc zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania uczniów.
- Opiekunowie samorządu uczniowskiego, zapewniając odpowiednie warunki dla samorządowej działalności młodzieży oraz samorząd uczniowski, realizując zadania w imieniu społeczności szkolnej.
- Rodzice uczniów, współpracując w realizacji wewnątrzszkolnego programu doradztwa zawodowego.
- Dyrekcja szkoły, tworząc warunki do pracy, organizując spotkania z rodzicami, przedstawicielami wyższych uczelni, przedstawicielami lokalnej społeczności.
- Wszyscy nauczyciele w ramach poszczególnych przedmiotów, realizując podstawę programową i program nauczania.

5. Podmioty wspierające realizację programu:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
- Uczelnie wyższe i szkoły policealne
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Urząd Miasta Rzeszowa – Biuro Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń
- Przedstawiciele firm i przedsiębiorcy danej branży

Pomoc jest świadczona poprzez udzielanie porad zawodowych, wskazówek, instrukcji, informacji zawodowej oraz poprzez długotrwałe, świadome i celowe działania wychowawcze

pobudzające do rozwoju w kierunku dokonania trafnego wyboru zawodu, poznania go i przygotowanie do jego wykonywania.

6. Sposoby realizacji działań:

- lekcje wychowawcze
- lekcje doradcy zawodowego -10 h w klasach 5 technikum
- lekcje pedagoga szkolnego
- lekcje przedmiotowe
- zajęcia pozalekcyjne
- spotkania z zaproszonymi gośćmi, specjalistami, przedstawicielami firm
- wycieczki dydaktyczne
- targi edukacyjne, targi pracy,
- praca indywidualna

7. Formy i metody realizacji programu.

Formy działań realizowanych w ramach Programu Doradztwa Zawodowego, których adresatami są uczniowie, rodzice, nauczyciele (rada pedagogiczna), środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.).

- *Informacja edukacyjno – zawodowa* (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej: o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni w postaci prasy, informatorów, informacji internetowych, krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji; korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- *Poradnictwo indywidualne* (porady, konsultacje i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).
- *Poradnictwo grupowe* - zespołowe, warsztatowe (zajęcia służące zdobyciu wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).
- *Rynek pracy* - wycieczki i spotkania z przedstawicielami lokalnej społeczności (przedstawiciele firm, instytucji, uczelni wyższych, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców), uczestnictwo w targach edukacyjnych.

Doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele, wychowawcy prowadzą zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej organizowane w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy.

8. REALIZACJA ZADAŃ DORADCY ZAWODOWEGO

Praca z uczniami:

Klasa I-II:

- Poznanie siebie.
- Autodiagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Określenie zgodności predyspozycji uczniów z realizowanym kierunkiem kształcenia.
- Kształtowanie świadomości wartości wykształcenia (wiadomości, umiejętności, doświadczenie i kompetencje).
- Pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno – zawodowego.
- Zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych.
- Przedstawienie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole.
- Praca indywidualna z uczniami: reorientacja zawodowa w przypadkach niewłaściwych wyborów, pomoc w przewyżnianiu problemów szkolnych, wskazywanie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w systemie pozaświatowym.

Klasa III-IV:

- Praca indywidualna z uczniami: udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej, pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego, analiza potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i międzynarodowym rynku pracy.
- Cechy dobrego pracownika oczekiwane przez pracodawców.
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy.
- Poruszanie się na rynku pracy: poszukiwanie i utrzymywanie pracy.

- Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
- Udzielanie informacji dotyczącej wpływu rynku pracy na planowanie kariery, obejmujące zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach.
- Redagowanie dokumentów aplikacyjnych.
- Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno – zawodowego i kontynuacji nauki w liceach uzupełniających, szkołach wyższych, policealnych i systemie kształcenia ustawicznego.

Praca doradcy zawodowego z rodzicami:

Klasa I –II:

- Prezentacja założeń pracy informacyjno – doradczej szkoły na rzecz uczniów.
- Rozmowy psychoedukacyjne z rodzicami – wsparcie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

Klasa III – IV,V:

- Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej.
- Przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Klasa I – V:

- Zapoznanie rodziców z programem szkolnego doradztwa zawodowego poprzez stronę internetową szkoły.
- Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.

Praca z nauczycielami

Praca z nauczycielami obejmować będzie realizację programu i wspólne określenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

Plan współpracy doradcy zawodowego z nauczycielami:

Zapoznanie z programem.

Metody pracy doradcy zawodowego

- wykład, pogadanka,
- metoda problemowa,
- samodzielna praca z tekstem źródłowym,
- ćwiczenia praktyczne,
- ćwiczenia indywidualne i grupowe,
- autoprezentacja,
- burza mózgów,
- dyskusja,
- plakat,
- metoda inscenizacji,
- testy, kwestionariusze,
- lekcje doradcy zawodowego

Działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego odbywają się z wykorzystaniem następujących zasobów szkoły:

- komputery z dostępem do Internetu,
- informatory, foldery o uczelniach wyższych, szkołach policealnych,
- poradniki, książki z zakresu poradnictwa i planowania kariery zawodowej,
- broszury, ulotki o zawodach, informator o zawodach, rynku pracy,
- filmy o zawodach,
- multimedialne programy komputerowe,
- scenariusze zajęć,
- kwestionariusze zainteresowań, testy itp.,
- inne zgromadzone zasoby.

Załącznik 1

Propozycja tematyki zajęć realizowanych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów.

Lp	Przedmiot	Zagadnienia/tematyka	Termin realizacji	Uwagi
1.	Język polski	Zwracanie uwagi na doskonalenie umiejętności redagowania pism użytkowych, kultura słowa, sztuka autoprezentacji.	W całym cyklu kształcenia	
2.	Podstawy przedsiębiorczości	Przedsiębiorstwo - dział V.	wg programu	
		Praca - dział VI.	klasy III	
3.	Biznes i zarządzanie	Dział I, II, III, IV –klasa I i II	W całym cyklu kształcenia	
4.	Geografia	Sektory gospodarki. Globalizacja. – dział III, IV. Rynek pracy w Polsce.	wg programu klasa II i IV	
5.	Języki obce	Słownictwo zawodowe, nazwy zawodów, czynności związane z wykonywaniem zawodu.	w/g	przyjętego programu
		Wymagania pracodawcy, praca dorywcza, oczekiwania wobec pracy.		
		Rozmowa kwalifikacyjna .		
6.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Tematy związane z kodeksem pracy, zastosowaniem przepisów bhp w pracy.	w/g przyjętego programu klasy I	

7.	Doradztwo zawodowe	Lekcje doradztwa zawodowego 10 h w klasach 5	w/g przyjętego programu, klasy V	
8.	Informatyka	Zapoznavanie się z trendami na rynku pracy w branży IT.	W całym cyklu	kształcenia
		Omawianie umiejętności zawodowych.		
9.	Zajęcia z wychowawcą/ pedagogiem, psychologiem szkolnym – przykłady tematów	Komunikacja interpersonalna.	W całym cyklu kształcenia/ zawarte w planie pracy pedagoga szkolnego/ planach pracy wychowawców na dany rok szkolny	
		Praca w grupie.		
		Analiza swoich słabych i mocnych stron.		
		Poznanie samego siebie.		
		Sposoby radzenia sobie ze stresem.		
		Rozmawiamy o znaczeniu komunikacji niewerbalnej - rola gestów, mimiki, zachowań w sytuacjach konfliktowych.		
		Moje plany życiowe – nauka, rodzina, praca. Wyznaczanie długoterminowych celów.		
Pasja a sukces zawodowy.				
10	Przedmioty zawodowe	Charakterystyka zawodów i stanowisk pracy .	W całym cyklu kształcenia	
		Wymagania i kwalifikacje zawodowe.		
		Nowoczesne technologie w branżach.		
		Oczekiwania pracodawców .		
		Doskonalenie pracy w grupie.		
		Prowadzenie własnej działalności gospodarczej.		

Załącznik 2

Plan pracy w ramach Programu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023/2024

Zadania ogólne	Zadania szczegółowe	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Dowody realizacji
Zapoznanie rady pedagogicznej WSDZ i programem jego realizacji	Zebranie Rady Pedagogicznej, strona internetowa szkoły	Doradca zawodowy	Wrzesień 2024	WSDZ i program jego realizacji.
Zapoznanie rodziców z WSDZ I programem jego realizacji	Strona internetowa szkoły.	Doradca zawodowy	IX	Informacja na stronie internetowej szkoły.
Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego typu szkoły i kierunku kształcenia.	Gromadzenie materiałów edukacyjnych; przygotowanie informatorów, teczki zawodów, ulotki o zawodach, rynku pracy.	Doradca zawodowy	Cały rok	Zgromadzone materiały będą dostępne dla uczniów, nauczycieli i rodziców w szkole
	Gromadzenie literatury na temat rynku pracy i doradztwa		Cały rok	

	zawodowego.			
Współpraca doradcy zawodowego z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Rozmowy indywidualne, testy, kwestionariusze.	doradca zawodowy	Cały rok/wg potrzeb	
Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom (prawnym opiekunom).	Testy i kwestionariusze, indywidualne rozmowy, przygotowanie IPD ucznia, pomoc w przygotowaniu swoich dokumentów aplikacyjnych oraz w wyborze dalszej ścieżki zawodowej.	Doradca zawodowy/ psycholog i pedagog szkolny	Cały rok/wg potrzeb	Sprawozdanie
Organizacja grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia pracy zawodowej lub dalszego kształcenia.	Bezpieczne wyjazdy do pracy za granicę. Jak zaprzyjaźnić się z rynkiem pracy?	Doradca zawodowy z Urzędu Pracy w Rzeszowie	W ciągu roku, kl. V	Wpisy w dzienniku w elektronicznym/sprawozdania
	Spotkania rekrutacyjne uczelni wyższych i szkół policealnych.	Dyrektor, wychowawcy, doradca zawodowy	Cały rok/wg potrzeb	Zapisy w dzienniku elektronicznym. Materiały z targów.
	Organizacja wyjść na uczelnie wyższe, targi edukacyjne.	Dyrektor, wychowawcy	W ciągu roku	Karty wyjść, zapisy w dzienniku elektronicznym
Lekcje z doradztwa zawodowego	Instruktaż dotyczący wyboru przedmiotów zdawanych na maturze pod kątem wyboru szkoły	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele	IX	Lekcje w klasach maturalnych; wychowawcy klas. Zapisy w dzienniku elektronicznym.

	wyższej.			
	Wycieczki dydaktyczne oraz wizyty studyjne w firmach i przedsiębiorstwach danej branży.	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów zawodowych	Cały rok	Zapisy w dzienniku elektronicznym, karty wyjścia.
	Spotkania z przedstawicielami rynku pracy, przedstawicielami firm i przedsiębiorcami danej branży.	Doradca zawodowy	Cały rok/wg potrzeb	Wpisy w dzienniku elektronicznym
	Przekazywanie informacji o szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje i umiejętności uczniów.	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok/wg potrzeb	Zainteresowani uczniowie klas maturalnych i przedmaturalnych.
Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny program doradztwa zawodowego.	Elektromontaż Rzeszów S.A., PGE Energia Ciepła S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów, Ideo Sp. z o.o. Rzeszów, Quatro Computers Maciej Zachara, FHPU FAZA, WAGO ELWAG Sp. z o.o. Wrocław, E-sport Arena, Flying	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy, pedagog szkolny	Cały rok	Potwierdzenia współpracy z tymi instytucjami, wpisy w dzienniku elektronicznym, informacje na stronie internetowej szkoły.

	Wild Hog Studios z o.o., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ML SYSTEM S.A. Rzeszów, Państwowa Inspekcja Pracy i innych			
--	--	--	--	--